

Verksamhetsplan 2026-2029

Samhällsbyggnadsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Aktiviteter	3
1.2 Läsanvisning.....	4
2 Strategiska nämndmål	4
2.1 Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor	4
2.2 Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen	5
2.3 Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle	8
2.4 En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov	11
2.5 En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun.....	13
3 Finansiella mål	16
3.1 Stark finansiell ställning	16
4 Budget och finansiell analys.....	18
5 Investeringsverksamhet	18
6 Utvecklingsområde	18
7 Privata utförare.....	19
8 För verksamheten viktiga nyckeltal	19

1 Inledning

Denna verksamhetsplan beskriver samhällsbyggnadsnämndens verksamhet för perioden 2026 - 2029, med fokus på 2026.

Valperioden har hittills präglats av ett mycket svårt ekonomiskt läge i såväl kommunen som omvärlden. Nämnden har därför under de senaste åren antagit ekonomiska handlingsplaner för att minska utgifter och öka intäkter. Inför 2026 ser de ekonomiska förutsättningarna bättre ut. Inflationen har stabiliserats, kommunen väntas göra ett positivt resultat, och nämnden har till skillnad från tidigare år inte åbelagts ett sparkrav i kommunplanen. Samtidigt kvarstår osäkerheten i omvärlden, och de små marginalerna gör att det inte finns utrymme för några större satsningar. Fortsatt gäller återhållsamhet och nämndens framtida ökade kostnader behöver därför hanteras inom ram.

Ett aktivt arbete har genomförts för att anpassa organisationens storlek efter de rådande konjunkturförutsättningarna, där vi nu är i balans. Skulle läget förändras ytterligare måste vi vara beredda att genomföra ytterligare anpassningar.

Samhällsbyggnadsnämndens verksamheter hanterar ständigt en mängd komplexa utmaningar och kostnadsmedvetenheten är hög. Ambitionen i den beslutade budgeten samt den tillhörande verksamhetsplanen är att så långt det är möjligt bibehålla den goda kvaliteten i våra verksamheter trots det begränsade ekonomiska utrymmet.

Arbetet med att nå de kommunövergripande målen fortsätter. Vi fortsätter att arbeta med råd och service för nöjdare kunder, att planera för ett klimatsäkert Gävle, att verka för bättre luftkvalité och mycket, mycket mer.

1.1 Aktiviteter

Under 2026 kommer särskilt fokus att läggas på följande aktiviteter, fördelade per kommunövergripande mål:

Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor

1. Förenkla för barn i familjehem, jourhem eller skyddat boende som behöver skolskjuts, genom att arbeta enligt de nya riktlinjerna.

Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen

1. Ta fram en förstudie för Hemlingby friluftsområde för att främja möjligheterna för en aktiv fritid genom att utveckla, bevara och tillgängliggöra ett brett utbud av aktiviteter i området.
2. Utredda möjligheten att följa upp kundnöjdhet hos kunder med funktionsnedsättning inom skolskjuts- och färdtjänsts verksamhet, t.ex. genom enkätundersökningar eller fördjupad dialog med brukarorganisationer.

Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle

1. Fortsätta arbetet med att utveckla råd, service och information om bygglov enligt framtagna plan för att bättre möta kundernas behov.
2. Att genomföra åtgärder på och runt Stortorget för att levandegöra torget, i dialog med de aktörer som finns där.
3. Ta fram en utvärderingsmodell för kundnöjdheten gällande detaljplaner och testa den på några beställare efter att deras planer antagits.
4. Förbereda ett succesivt införande av efterhandsdebitering för tillsyn enligt miljöbalken, med start för de första branscherna från och med 1 januari 2027.

En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov

1. Bidra till att klimatsäkra Gävle genom att påbörja genomförandet av fördröjningsdammar längs med Hemlingbybäcken samt utreda översvämningssåtgärder i Andersberg och Hemsta.

En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun

1. Arbeta för renare luft i enlighet med den förebyggande luftkvalitetsstrategin, genom att utvärdera resultatet av testet med dubbdäcksförbud och planera test av dammbindning.
2. Planera och genomföra återvätningsprojekt på kommunal mark i syfte att minska klimatutsläpp och stärka biologisk mångfald.
3. Genomföra områdesvis samordning av sommar- och vinterdrift inom kommunkoncernen, för att förbättra effektiviteten och minska mängden körda mil.
4. Ta fram riktlinjer för stadsodling på kommunal mark, för att göra det lättare för de som vill att bidra till livsmedelsförsörjningen men inte har odlingsmöjligheter på den egna tomten.

1.2 Läsanvisning

I kommunplanen för 2026 finns fem kommunövergripande mål, och för varje övergripande mål finns ett antal målnedbrytningar. Nedan finns nämndens verksamhet beskriven, indelad efter hur den bidrar till att uppnå de dessa mål. Kapitel 2 motsvarar de övergripande målen, och underrubrikerna utgör kommunfullmäktiges målnedbrytning samt nämndens tolkning av målnedbrytningarna- de strategiska nämndmålen.

2 Strategiska nämndmål

2.1 Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor

2.1.1 Gävles skolor ska ge alla barn och elever en utbildning av hög kvalitet, vara likvärdiga och kompensera för olika bakgrund och förutsättningar

2.1.1.1 Gävles skolor ska ha skolgårdar som främjar lek och rörelse

Beskrivning

För att klara kunskapsmålen är det viktigt att eleverna mår bra och har ett aktivt liv. En meningsfull fritid skapar en bättre folkhälsa, det leder också till bättre förutsättningar för unga att motivera och engagera sig i sin skolgång. Barn och unga ska ha tillgång till skolgårdar som främjar lek och rörelse, barnens rätt tas tillvara i Plan- och bygglagen samt i kommunens riktlinjer för friytor där bland riktlinjer för storlek och utformning för förskolor och skolor redovisas.

Aktiviteter
Skapa förutsättningar för att möjliggöra automatiserade skolskjutsbeslut i syfte att korta handläggningstiden och öka kundnöjdheten

2.1.2 Tryggheten och närvaron i skolan skall öka

2.1.2.1 Samhällsbyggnadsnämnden ska möjliggöra en trygg och säker infrastruktur runt Gävles skolor

Beskrivning

Säkra gång- och cykelvägar bidrar till att fler elever är aktiva genom att barnen själva tar sig till och från skolan. Väl fungerande infrastruktur för kollektivtrafik, skolskjuts samt trygga platser för hämtning och lämning och säkra gång- och cykelvägar är fysiska miljöer som ligger inom nämndens uppdrag. En god drift och skötsel av dessa miljöer bidrar till trygghet.

2.1.2.2 Inomhusmiljön ska kontrolleras kontinuerligt

Beskrivning

Inomhusmiljön i skolor och förskolor samt deras kök kontrolleras kontinuerligt för att säkerställa en god hygien och god kontroll av allergier och överkänslighet.

2.1.3 Utbildningskedjan ska leda till att fler kommer i arbete

2.1.3.1 Praktikplatser ska leda till att fler kommer i arbete

Beskrivning

Nämnden ska indirekt verka för att kompetensnivån hos Gävles invånare höjs och möter arbetsmarknadens krav och behov. Resultaten i grundskolan ska höjas, fler gymnasieelever ska gå vidare till högre studier, fler unga ska ha kunskap om den breda arbetsmarknad som finns i närregionen och fler vuxna ska få möjligheter till omställning och livslångt lärande. Nämndens verksamheter erbjuder årligen praktikplatser till elever inom främst högskola/universitet. Kommunen erbjuder även möjlighet till examensarbeten.

2.2 Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen

2.2.1 Barn och ungas livssituation ska förbättras i alla stads- och kommundelar

2.2.1.1 Barnperspektivet ska tas tillvara vid utformning av barns miljöer

Beskrivning

Barnens rätt tas tillvara i Plan- och bygglagen där det finns bestämmelser om hur barns miljöer ska utformas. Det finns även riktlinjer för friytor, storlek och utformning för förskolor och skolor. All översiktsplanering och detaljplanering ska främja en god livsmiljö som är tillgänglig för alla. Nämnden arbetar med aktiviteter utifrån det Sociala hållbarhetsprogrammet. Barnperspektivet är även inarbetat i investeringsprocessen för bland annat förstudier för lekplatser, exempel genom aktiva dialoger och praktiska övningar med barn och unga i syfte att inhämta behov och kunskap samt att skapa förståelse för den demokratiska processen.

Barnperspektivet är inarbetat i investeringsprocessen där barnchecklistan tillämpas i förstudiearbetet. I förstudier för lekplatser och aktivitetsytor sker aktiva dialoger och praktiska övningar med barn och unga i syfte att inhämta behov och kunskap samt att skapa förståelse för den demokratiska processen. Nämnden anlägger och bygger om samt underhåller lekplatser och aktivitetsytor årligen enligt beslutad investeringsplan. Nämnden genomför bland annat en omvandling och upprustning av delar av parkmarken i Andersberg i syfte att samla fler målgrupper och stärka integrationen som en del i Stadsdelslyftet Andersberg.

Aktiviteter

Ta fram en förstudie för Hemlingby friluftsområde för att främja möjligheterna för en aktiv fritid genom att utveckla, bevara och tillgängliggöra ett brett utbud av aktiviteter i området.

2.2.2 Samhället ska möta psykisk ohälsa, kriminalitet och missbruk med en bredd av tidiga förebyggande insatser

2.2.2.1 Skötsel av offentliga miljöer ska förebygga kriminalitet och ökar upplevelsen av trygghet

Beskrivning

Ett av nämndens grunduppdrag är att sköta den offentliga miljön och det gör verksamheten dagligen genom utförande i egen regi och med upphandlade entreprenörer. I uppdraget ingår att säkerställa en standard på skötselns så att upplevelsen av den offentliga miljön upplevs trygg. Exempel på kontinuerlig skötsel är klottersanering, ogräsbekämpning, soptömning och skräpplockning. Nämnden arbetar fortsatt med samordningen mellan polis och socialtjänst i hanteringen av människor i utsatthet i den offentliga miljön. I investeringsplanen ingår årligen en handlingsplan för belysning för att öka tryggheten i befintlig miljö genom att komplettera med belysning.

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Nöjdhet på kommunens gång- och cykelvägar. (belysning, underhåll, skötsel, snöröjning och trafiksäkerhet), Nöjd-Medborgar-Index, SCB	62,8		60	60	60	

Indikatorn Nöjdhet på kommunens gång- och cykelvägar. (belysning, underhåll, skötsel, snöröjning och trafiksäkerhet), Nöjd-Medborgar-Index, SCB, följs upp per helår.

100-gradig skala, 40 inte godkänt, 55 nöjd, >75 mycket nöjd.

Medelvärde för skötsel och snöröjning av gator och gång- och cykelbanor

Andel positiva (mycket och ganska bra)

- Skötsel av gator och vägar
- Snöröjning av gator och vägar
- Skötsel av gång- och cykelvägar
- Snöröjning av gång- och cykelvägar

2.2.2.2 Tillsyn av tobak ska förebygga missbruk

Beskrivning

Genom nämndens tillsyn av tobaksrökning vid bland annat offentliga platser och skolgårdar kontrolleras att barn och unga inte kommer i kontakt med rökning av tobak.

2.2.3 Gävle ska bli en mer äldrevänlig kommun

2.2.3.1 Planering och tillskapade av nya miljöer ska främja god livsmiljö för äldre

Beskrivning

Nämnden bidrar till att förbättra äldres möjligheter att leva ett hälsosamt och oberoende liv samt att öka äldres delaktighet i samhällsfrågor genom dialoger med Gävle kommuns pensionärsråd. All översiktsplanering och detaljplanering ska främja en god livsmiljö som är tillgänglig för alla. Nämnden bidrar med att identifiera och genomföra aktiviteter utifrån Handlingsplan för Gävle - en äldrevänlig kommun. Den av nämnden framtagna Tekniska handboken anger en standard för kommunens utformning av offentliga miljöer och säkerställer tillgänglighet.

2.2.4 Personer med funktionsnedsättning ska ha större inflytande över frågor som berör dem

2.2.4.1 Planering och tillskapade av nya miljöer ska främja god livsmiljö för personer med funktionsnedsättning.

Beskrivning

Nämnden bidrar till att personer med funktionsnedsättning ges ett större inflytande över frågor som berör dem genom kontinuerlig dialog med Gävle kommuns funktionsrättsråd. Nämnden arbetar med aktiviteter utifrån det Sociala hållbarhetsprogrammet. All översiktsplanering och detaljplanering ska främja en god livsmiljö som är tillgänglig för alla. Den av nämnden framtagna Tekniska handboken har samrått med Gävle kommuns funktionsrättsråd. Handboken anger en standard för kommunens utformning av offentliga miljöer och säkerställer tillgänglighet.

Aktiviteter

Utreda möjligheten att följa upp kundnöjdhet hos kunder med funktionsnedsättning inom skolskjuts- och färdtjänsts verksamhet, t.ex. genom enkätundersökningar eller fördjupad dialog med brukarorganisationer.

2.2.5 Gävle kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

2.2.5.1 Samhällsbyggnadsnämnden möjliggör för att Gävle kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

Beskrivning

Medarbetarna utgör en central resurs för att säkerställa kvalitet och utveckling inom nämndens samtliga verksamheter. Att vara en attraktiv arbetsgivare innebär att erbjuda en strukturerad och väl genomförd introduktion, en god och hållbar arbetsmiljö, relevanta utvecklingsmöjligheter samt ett tillitsbaserat och engagerat ledarskap.

Under 2026 finns ett särskilt fokus på stegen "utveckla" och "behålla" i AIRUBA-modellen. Vilket syftar till att stärka både kompetensförsörjningen och den långsiktiga stabiliteten i organisationen och att befintliga medarbetares kompetens och kapacitet tas tillvara.

Det tillitsbaserade ledarskapet och förhållningssättet kommer att vara ett prioriterat utvecklingsområde under året. HR fortsätter att stödja och stärka cheferna i deras ledarskap genom ett flertal insatser, där det framgångsrika konceptet Chefsdialogen kommer att fortsätta som en etablerad och uppskattad arena för inspiration, lärande, erfarenhetsutbyte och ledarskapsutveckling.

Detta arbete bidrar till att stärka kommunens arbetsgivarvarumärke och ligger i linje med den övergripande kompetensförsörjningsstrategin.

2.3 Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle

2.3.1 Bättre förutsättningar ska skapa möjligheter för fler företag att etablera sig i Gävle

2.3.1.1 Samhällsbyggnadsnämnden ska möjliggöra för fler företag att etableras och växa i Gävle

Beskrivning

Nämndens verksamheter samverkar med övriga sektorer för att skapa bättre förutsättningar och möjligheter för fler företag att etablera sig och växa i Gävle. Nämnden arbetar med aktiviteter utifrån Näringslivsprogrammet i samarbete med Näringslivsenheten. Nämnden arbetar även med att skapa förutsättningar att öka verksamhetsmark för företag.

Nämnden möjliggör kontinuerligt för effektivare hantering av kundens ärenden. Digitala tjänster tillgängliggör en öppen och tillgänglig handläggningsprocess. Nämndens e-tjänster för bygglov samt delar av Miljö och hälsas verksamhet har redan visat sig öka kundtillfredsställelsen genom att företagarna (och andra kunder) kan följa sitt ärende och dess status från ansökan till beslut, lämna in handlingar som saknas samt föra dialog med sin handläggare. Arbetet att utveckla råd, service, information för att ytterligare öka kundtillfredsställelsen kommer fortsätta under 2026.

Från 1 januari 2024 har den årliga kontrollavgiften tagits bort för tillsyn enligt livsmedelslagen och ersatts av efterhandsdebitering vilket innebär att tillsynsavgiften faktureras först efter det att kontrollbesöket har gjorts. Under 2026 ska ett succesivt införande av efterhandsdebitering även införas för tillsyn enligt miljöbalken.

En förutsättning för att kunna bygga är att det finns planlagd mark. Där planeringen främst sker genom detaljplaneinstrumentet, en tydlig myndighetsutövning inom nämnden, men även i arbetet med exploatering och i övergripande planering på uppdrag av Styrning- och stöd.

Nämndens verksamheter bidrar aktivt i etableringsprocessen genom att ingå i etableringsfunktionen.

Genom effektiva upphandlingar och ramavtalsupphandlingar inom drift, investeringar och tekniska konsulttjänster bidrar nämnden till att möjliggöra att företag kan utvecklas och etableras inom kommunen. En upphandling av sommarrestauranger för en ny period med start 2025 har genomförts i dialog med branschen.

I arbete med omvandling och utveckling av offentliga miljöer sker dialoger med berörda företagare och fastighetsägare. Till exempel arbetar nämnden för en omvandling av Magasinsområdet för att höja attraktiviteten och möjliggöra företagsutveckling på platsen tillsammans med fastighetsägarna i området.

Nämnden arbetar med torgen i syfte att skapa mer levande torg och mötesplatser och ge bra förutsättningar för näringslivet. Detta görs i dialog med torghandlare, fastighetsägare med flera.

Nämnden förstärker organisationen för hantering av upplåtelse av allmän plats för att förbättra möjligheterna för företag.

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
NKI – Företag; Bygglov	71		70			
NKI – Företag; Miljö- och hälsoskydd	62		70			
NKI – Företag; Livsmedelskontroll	75		70			
NKI – företag; Markupplåtelse	57		70			

NKI: Nöjd - kund - index. NKI-gradering: 80 eller högre: Mycket högt, 70 till 80: Högt, 62 till 69: Godkänt, 50 till 61: Lågt, 50 eller lägre: Mycket lågt. Målvärden för NKI är fastställda i Näringslivsprogrammet

Indikatorns utfall för 2025 redovisas vid delår 1 2026, orsaken till det är att SKR (Sveriges kommuner och regioner) presenterar resultatet för undersökning i april 2026.

Kundgrupp företag NKI undersökningen (källa Insikt/SKR) utgörs av:

- Samtliga aktiebolag, filialer, banker, försäkringsbolag, europabolag, handelsbolag och kommanditbolag (även om de ägs av offentlig sektor), ekonomiska föreningar, kooperativ och enskilda firmor.
- Förskolor, skolor etc. räknas till företag om de drivs som aktiebolag eller som kooperativ.

Kundgrupp övriga utgörs av (följs inte upp i denna indikator)

- Privatpersoner, stat, kommuner och landsting. Ideella föreningar och liknande, t.ex. bostadsrättsföreningar, idrottsföreningar, hembygdsföreningar, stiftelser, politiska partier, kyrkor, trossamfund
- Förskolor, skolor etc. räknas till övriga om de drivs kommunalt med kommunalt organisationsnummer.

Aktiviteter
Förbereda ett succesivt införande av efterhandsdebitering för tillsyn enligt miljöbalken, med start för de första branscherna från och med 1 januari 2027
Anta ett torgprogram för stadens torg och genomföra åtgärder på Stortorget för att levandegöra torget.
Ta fram en utvärderingsmodell för kundnöjdheten gällande detaljplaner och testa den på några beställare efter att deras planer antagits.

2.3.2 Service, kommunikation och återkoppling ska förbättras inom hela kommunkoncernen

2.3.2.1 Service, kommunikation och återkoppling till företagen ska förbättras

Beskrivning

I samverkan med Näringslivsavdelningen arbetar nämnden med aktiviteter utifrån Näringslivsprogrammet såsom gemensamma dialoger med företag i Gävle.

Samtliga medarbetare inom nämndens verksamheter som kommer i kontakt med företag i sitt arbete ska gå utbildningen Service till företagare. Syftet är att öka förståelsen för näringslivets

betydelse för Gävle men också en förståelse för hur företagarens vardag ser ut, vilka utmaningar de kan ställas inför och hur nämndens verksamheter kan stötta dem i kontakten och i dialogen med kommunen.

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Serviceindex - företag, Effektivitet- hur nöjd företagaren totalt var med effektiviteten. Genomsnittligt index för samtliga områden	69		70			
Serviceindex – företag, Tillgänglighet- hur nöjd företagaren totalt var med tillgängligheten. Genomsnittligt index för samtliga områden	73		70			

Serviceindex: 80 eller högre: Mycket högt, 70 till 80: Högt, 62 till 69: Godkänt, 50 till 61: Lågt, 50 eller lägre: Mycket lågt. Målvärden för NKI är fastställda i Näringslivsprogrammet

Indikatorns utfall för 2025 redovisas vid delår 1 2026, orsaken till det är att SKR (Sveriges kommuner och regioner) presenterar resultatet för undersökning i april 2026.

Aktiviteter
Fortsätta arbetet med att utveckla råd, service och information om bygglov enligt framtagna plan för att bättre möta kundernas behov.

2.3.3 Kommunkoncernen ska vara en attraktiv avtalspart som främjar sund konkurrens

2.3.3.1 Samhällsbyggnadsnämnden ska vara en attraktiv avtalspart som främjar sund konkurrens

Beskrivning

Genom effektiva upphandlingar och ramavtalsupphandlingar inom drift, investeringar och tekniska konsulttjänster bidrar nämnden till att möjliggöra att företag kan utvecklas och etableras inom kommunen. Ny upphandling av ramavtal för anläggningstjänster pågår.

Nämnden genomför för en utökad samordning med övriga sektorer och bolag genom att upphandla och bedriva områdesvis vinterväghållning och sommarskötsel vilket i sin tur leder till attraktivare avtal och sund konkurrens.

2.4 En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov

2.4.1 Samhällsplaneringen bidrar till ökad trygghet och minskad segregation i kommunens alla stadsdelar och orter.

2.4.1.1 Samhällsbyggnadsnämnden ska bidra till ökad trygghet och minskad segregation i kommunens alla stadsdelar och orter

Beskrivning

Nämnden arbetar med att skapa förutsättningar att utveckla offentliga rum och mötesplatser i staden och kommunen. All översiktsplanering och detaljplanering ska främja en god livsmiljö som är tillgänglig för alla. Barnens rätt tas tillvara i Plan- och bygglagen där det finns bestämmelser om hur barns miljöer ska utformas. Det finns även riktlinjer för friytor, storlek och utformning för förskolor och skolor. Barnperspektivet är inarbetat i investeringsprocessen där barnchecklistan tillämpas i förstudiearbetet. Nämnden planerar, anlägger och bygger om samt underhåller offentliga miljöer i hela kommunen med en god geografisk spridning av insatser.

Nämnden bidrar i stadsdelslyftet Sättra genom att delta i dialog och fånga upp behov på allmänna ytor.

Nämnden arbetar i nära dialog med utvecklingen av kollektivtrafik och tillgänglighet inom kommunen med Regionen och X-trafik för att säkerställa en god tillgänglighet i kommunens stadsdelar, där nämnden ansvarar för att säkerställa att anpassningar görs i den fysiska offentliga miljön för att möjliggöra framkomlighet.

2.4.2 Gävle kommun arbetar för en hållbar och robust tillgång till vatten och energi.

2.4.2.1 Samhällsbyggnadsnämnden ska planera för att teknisk infrastruktur kan byggas/anläggas som säkerställer försörjning av vatten och energi inom kommunen.

Beskrivning

Nämnden ansvarar i sin samhällsplanering för tidig dialog med ledningsägare för att tillgodose markbehov för utbyggnad av teknisk infrastruktur samt identifiera andra genomförandefrågor. Nämnden ska uppmuntra till innovativa och hållbara lösningar.

Nämnden ansvarar i sin samhällsplanering för en god balansering av vatten- och grönstrukturfrågor, bevarande av biologisk mångfald i samklang med byggnader och offentliga miljöer som också inrymmer den tekniska infrastrukturen som säkerställer försörjning av vatten och energi inom kommunen.

2.4.3 Samhällsplaneringen ska ge invånarna tillgång till bostäder enligt den efterfrågan som finns och ska bidra till ett hållbart, innovativt byggande med god arkitektonisk kvalitet.

2.4.3.1 Samhällsbyggnadsnämnden ska möjliggöra för hållbart bostadsbyggande

Beskrivning

Nämndens planering i detaljplanering och bygglovsskede sker utifrån lagstiftning och kommunens styrdokument som bland annat Översiktsplan, Sociala hållbarhetsprogrammet, Miljöstrategiskt program, Bostadsförsörjningsprogrammet och Arkitekturpolicy gestaltad livsmiljö. Arkitekturpolicyen beskriver i korthet hur Gävle kommun vill att stadens arkitektur ska bevaras och utvecklas och är en vägledning för alla som vill bygga i Gävle. I en miljö som betraktas som omsorgsfullt gestaltad råder en balans mellan egenskaperna berörande, robust och användbar.

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Antal bostäder som det finns planberedskap för	3 076	3 527	1 200			
Antal färdigställda bostäder i flerbostadshus i förhållande till målen i bostadsförsörjningsprogrammet.	158 st	96 st				
Antal färdigställda småhus i förhållande till målen i bostadsförsörjningsprogrammet	50 st	13 st				

* Indikatorn mäter antal bostäder som fått slutbevis och därmed är färdigbyggda och kan tas i bruk.

2.4.4 Samhällsplaneringen ska utgå ifrån att bygga ett robust samhälle som klarar ett förändrat klimat

2.4.4.1 Samhällsbyggnadsnämnden ska utgå ifrån att bygga ett robust samhälle som klarar ett förändrat klimat

Beskrivning

Kommunens robusthet bygger till stor del på befintlig infrastruktur och organisation. Nämnden arbetar för en utökad samordning med övriga sektorer och bolag avseende områdesvis drift samt säkra en god beredskap i kris. En god samordning leder till bättre prioritering och mer handlingskraft ut i respektive organisation och underentreprenör.

Nämnden genomför klimatanpassningsåtgärder för Hemlingbybäcken samt utreder och planerar för åtgärder i Hemsta och Andersberg.

Nämndens arbete med Gatuutvecklingsplanen medför en ny metodik för samhällsutveckling som består av bland annat enklare åtgärder samt tester och utvärdering innan eventuell investering vilket i sin tur möter framtidens behov av ekonomiskt hållbara lösningar.

Aktiviteter
Bidra till att klimatsäkra Gävle genom att påbörja genomförandet av fördröjningsdammar längs med Hemlingbybäcken samt utreda översvåmningsåtgärder i Andersberg och Hemsta.

2.5 En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun

2.5.1 Luftkvaliteten ska förbättras och klimatutsläppen minska i takt med Gävle kommuns ansvar enligt Parisavtalet

2.5.1.1 Samhällsbyggnadsnämnden ska möjliggöra för att luftkvaliteten ska förbättras och klimatutsläppen minska

Beskrivning

Många delar av nämndens tillsynsarbete och kontroller syftar till att inte miljöbelastningen ska bli för stor och till säkra och hälsosamma miljöer. Nämnden är verksamhetsutövare genom sitt så kallade väghållaransvar där lagkrav som till exempel rör luftkvalitet och buller ingår. I och med detta ansvarar nämnden för framtagna av åtgärder för att minska buller och luftpartiklar genom arbete med åtgärdsprogram för buller och en förebyggande luftkvalitetsstrategi. En av åtgärderna är genomförande av test av dubbdäcksförbud samt att verksamheten planerar för att testa dammbindning.

Nämnden genomför en utökad samordning med övriga sektorer och bolag genom att upphandla och bedriva områdesvis vinterväghållning och sommarskötsel vilket i sin tur leder till minskade transporter och minskade utsläpp.

Nämnden arbetar med att främja gång, cykel och resor med kollektivtrafik vilket leder till minskade klimatutsläpp och bidrar till en bättre luftkvalitet. Utöver åtgärder inom väghållaransvaret arbetar nämnden med fler åtgärder som främjar en omfördelning av färdmedel så som arbetet med åtgärder enligt Gatutvecklingsplanen, Parkeringspolicyn, Kollektivtrafikstrategin, Cykelplanen samt beteendepåverkande insatser.

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Uppmätt kvävedioxidhalt vid Staketgatan (NO2 timme) i antal timmar som överstiger 60 µg/m3.	75	39	175 ggr/år	175 ggr/år	175 ggr/år	
Uppmätt partikelhalt vid Staketgatan (PM10 dygn) i antal dygn som överstiger 30 µg/m3.	52	45	35 ggr/år	35 ggr/år	35 ggr/år	

På Staketgatan är det en fast mätpunkt som mäter varje dag året runt och det är SLB-analys som analyserar uppmätta värden och årligen levererar en rapport. Indikator-värdet hämtas från SLB-analys hemsida där det går att följa hur många överskridande som finns. Redovisar utfall för 2025 delår 2. Utfallet för hela 2025 redovisas i januari.

Aktiviteter
Arbeta för renare luft i enlighet med den förebyggande luftkvalitetsstrategin, genom att utvärdera resultatet av testet med dubbdäcksförbud och planera test av dammbindning.

2.5.2 Gävle kommun ska underlätta och bidra till medborgarnas och näringslivets omställning till fossilfria och hållbara transporter.

2.5.2.1 Samhällsbyggnadsnämnden ska möjliggöra för fossilfria och hållbara transporter

Beskrivning

Ett mer hållbart vardagsnära transportsystem främjar en god hälsa hos både invånare och medarbetare. Nämnden arbetar för att underlätta och möjliggöra att fler väljer gång, cykel och kollektivtrafik genom åtgärder enligt exempelvis Gatuutvecklingsplanen, Parkeringspolicyn, Kollektivtrafikstrategin, Cykelplanen samt beteendepåverkande insatser. Nämnden prioriterar fortsatt enkla åtgärder för gång- och cykel samt handlingsplan trafiksäkerhet och framkomlighetsåtgärder.

En handlingsplan för kollektivtrafikåtgärder ingår i nämndens investeringsplan och en underhållsplan har tagits fram för väderskydd och kommer genomföras under året. Även en kollektivtrafikpanel för invånare och andra aktörer är uppstartad som ett utfall av kollektivstrategiarbetet.

Vid entreprenadupphandlingar arbetar nämnden aktivt med att minimera transporter och arbeta med masshantering samt att ställa krav på HVO100 som drivmedel.

Nämnden arbetar tillsammans med Utbildningsnämndens verksamheter med att underlätta för familjer och elever att kunna gå och cykla till skolan. Färdtjänstresor och skolskjutsar upphandlas med ett tydligt miljöperspektiv.

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Andel motorburen trafik som sker med kollektivtrafik *	15 %	16 %	32 %	32 %	32 %	
Antal cyklister vid fasta mätpunkter**	3 986	6 795	10 000	10 000	10 000	
Antal gående i stadskärnan***	1,47	1,68	1,96 miljoner st/månad	1,96 miljoner st/månad	1,96 miljoner st/månad	

*Kollektivtrafikvärdet kommer från X-Trafik som följer upp varje månad hur stor andel av all motorburen trafik som sker med kollektivtrafiken.

**Cyklister vid fasta mätpunkter innefattar mätpunkterna Norra Kungsgatan vid Teatern, Kvarnparken och Centralbron. Mätvärdet hämtas från Infracontrols hemsida

***Antal gående i stadskärnan innefattar 8 mätpunkter och mätvärdet hämtas från Manalyze hemsida. Redovisar utfall för 2025 delår 2. Utfallet för hela 2025 redovisas i januari.

2.5.3 Biologisk mångfald i såväl vatten som på land ska stärkas.

2.5.3.1 Samhällsbyggnadsnämnden möjliggör för att biologisk mångfald i såväl vatten som på land ska stärkas

Beskrivning

Nämnden ansvarar för drift och förvaltning av kommunens skog, natur och parker. Varje år återplanteras träd i park- och gatumiljön utifrån underhållsplan för återplantering. Kommunens skogsbruk är dubbelcertifierad via Grönt paraply och 17 procent av beståndet har ett

naturvårdsinriktat skogsbruk. En underhållsplan har uppdaterats för de 11 befintliga naturreservaten och naturvårdsområdena och arbete pågår parallellt med genomförande av åtgärder. Nämnden arbetar med bildandet av tre nya naturreservat. I och med nämndens deltagande i ny fiskvandringssvåg i Gävleån främjas mångfalden också i centrala Gävle. Nämnden samordnar sig med Nedre Gävleåns fiskevårdsförening kring åtgärder för att stärka den biologiska mångfalden i Gävleån.

Nämndens verksamhet har tagit initiativ att med full finansiering med statliga medel inleda planering och genomförande av sanering av före detta Kopparfors sågverk i Norrsundet vilket bidrar till biologisk mångfald och ren och giftfri vardag.

Aktiviteter
Planera och genomföra återvätningsprojekt på kommunal mark i syfte att minska klimatutsläpp och stärka biologisk mångfald.

2.5.4 Samhället ska utgå ifrån cirkulär resurshantering.

2.5.4.1 Samhällsbyggnadsnämnden ska utgå från en effektiv och hållbar resurshantering

Beskrivning

Det överskott av växtmassa och avverkningsrester som uppstår i och med nämndens ansvar att sköta och förvalta offentliga miljöer och skog återanvänds i största möjliga mån till att omvandlas till flis för plantering och att producera matjord och värme (biogas). Nämnden arbetar också för att öka livslängden på exempelvis parkmöbler genom att renovera i stället för att byta ut.

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Gävle kommuns gatubelysning minskar sin elförbrukning per belysningspunkt med en procent	2		1 %	1 %	1 %	

Källa: Gävle Energi, föregående års energiförbrukning för gatubelysningen under de första två veckorna i januari delat med antalet belysningspunkter och jämför det med föregående års resultat. . Utfallet för hela 2025 redovisas i januari.

Takten på armaturutbytet, det vill säga byten från högtrycksnatrium mot led gör att förbrukningen sänks även om belysningsanläggning ökar med fler belysningspunkter varje år.

Aktiviteter
Genomföra områdesvis samordning av sommar- och vinterdrift inom kommunkoncernen, för att förbättra effektiviteten och minska mängden körda mil.
Ta fram riktlinjer för stadsodling på kommunal mark, för att göra det lättare för de som vill att bidra till livsmedelsförsörjningen men inte har odlingsmöjligheter på den egna tomten.

3 Finansiella mål

3.1 Stark finansiell ställning

3.1.1 Samhällsbyggnadsnämnden ska ha en god ekonomisk hushållning med en ekonomi i balans

Beskrivning

Gävle kommuns övergripande finansiella mål är en stark finansiell ställning. Det målet baseras på den viktiga grundförutsättningen, att en god ekonomisk hushållning har sin utgångspunkt i att varje generation bär kostnaderna för den kommunala service som den själv förbrukar. Även kommunallagen anger att kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet oavsett driftsform. En väl balanserad ekonomi är grunden för en ändamålsenlig och effektiv verksamhet.

För samhällsbyggnadsnämnden innebär god ekonomisk hushållning att ha en budget i balans. Nämnden ska planera för att intäkter och kostnader hålls inom givna gränser. De senaste åren har nämnden påverkats kraftigt av både inflation och besparingskrav vilket inneburit att nämnderna arbetat mycket med att hålla intäkter och kostnader inom givna gränser.

- 2024: 5,2 mnkr (1,25 %)
- 2025: 4,2 mnkr (1 %)
- 2026: Ingen effektivisering men nya behov inom verksamheterna som måste beaktas i budget.
- 2027: 4,7 mnkr (1 %)

För att se om nämndens kostnadsnivåer är rimliga jämförs relevanta delar regelbundet med jämförbara kommuner i Kolada. Jämförelser görs med jämförbara kommuner utifrån det område som indikatorn avser.

Data för jämförelser publiceras dock bara en gång per år och avser då det föregående året. Eftersläpningen gör att besparingar och effektiviseringar inte kan jämföras i realtid. Därför är det mycket viktigt att löpande följa kostnadsutvecklingen inom nämnden och att noga observera om intäkter och kostnader följs åt.

Nämnden har valt tre områden att fokusera på;

Vinterväghållning

Under de senaste åren har kostnader för vinterväghållning ökat. Klimatförändringar har lett till vintrar med växlande väder vilket har krävt omfattande halkbekämpning och isrivning som i sin tur driver kostnaderna. 2025 har hittills varit en mer gynnsam vinter vad det gäller plogning och halkbekämpning. De tillfällena med kraftiga snöfall har följts upp med längre perioder av plusgrader och barmarksförhållanden, vilket har resulterat i mindre extraåtgärder så som isrivning och snöbortforsling.

I och med översynen av upphandlade tjänster så sker nu vinterväghållningen av prioriterade gång- och cykelvägar i egen regi. Detta har gett positivt utfall på det ekonomiska resultatet. Under 2026 kommer upphandlade tjänster av vinterväghållning göras gemensamt med bolagen och utförandet aktualiseras till hösten. I det arbetet görs ytterligare översyn av vilka ytor kommunen ska sköta själv och vad som upphandlas externt.

Gävle jämförs med de fem kommunerna Norrtälje, Hudiksvall, Sundsvall, Umeå och Skellefteå eftersom R9-kommunerna inte är aktuella då de har andra förutsättningar vad det gäller geografi och klimat samt att värden saknas för några. De fem kommunerna har likt Gävle ett kustklimat och kan få liknande väderfenomen, så kallade snökanoner, som är vanliga vid Gävlebukten. Gävles breddgrad är också en faktor att ta hänsyn till då detta medför en

växlande temperatur mellan plus och minus som orsakar fler åtgärder såsom till exempel sandning.

Skolskjuts

Skolskjutsverksamheten är en viktig del av kommunens arbete för att säkerställa att elever kan ta sig till och från skolan på ett tryggt och säkert sätt. Barn i grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola kan få kostnadsfria resor med buss eller taxi mellan hem och skola. Skolskjuts beviljas utifrån följande kriterier: avstånd mellan hem och skola, trafikfarlig väg mellan hem och skola, funktionsnedsättning.

Observera att effektmåttet i Kolada omfattar kostnader för skolskjuts, reseersättning samt inackordering för grundskola årskurs 1-9 kr/elev. Kostnaderna för skolskjuts och reseersättning ligger på Livsmiljö Gävle. Kostnaderna för inackorderingsstöd ligger på Utbildning Gävle. Således har inte Livsmiljö Gävle möjlighet att påverka helheten för detta effektmått.

Det finns grundfaktorer som gör jämförelser med andra kommuner svåra och kräver en mer ingående analys av indikatorer för att få en reell bild av hur kostnaderna står sig i relation till övriga R9-kommuner. Dessa faktorer inkluderar, men är inte begränsade till:

- Kommunernas infrastruktur och möjlighet till linjetrafik.
- Upphandlade avtal och konkurrensläge kopplat till dessa i de olika kommunerna.
- Avståndsregler i de olika kommunerna.
- Huruvida kommuner bevilja skolskjuts till beslutad placeringsskola och eller annan kommunal skola eller friskola.

Personal

Den viktigaste resursen som nämnden har är dess personal, den är avgörande för kvaliteten inom nämndens verksamhet. Då nämndens verksamheter är mycket beroende av bemanning är det en grundläggande kostnadspost för nämnden och bör följas noga och vara i förhållande till den verksamhet och uppdrag som nämnden har. Nämnden har de två senaste åren haft besparingar på personal i de ekonomiska handlingsplanerna och det är därför av vikt att kostnaderna inte ökar mer än lönerevision om inte nämnden får nya politiska uppdrag eller externa intäkter som kräver att fler anställs.

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Driftskostnad vinterväghållning kommunala bil och cykelvägar, kr/meter	125,5					
Kostnad skolskjuts, grundskola åk 1-9 kr/ elev	3 490					
Lönekostnader, utfall vid helår jmf med budget helår	2,68					

4 Budget och finansiell analys

RESULTATBUDGET

Belopp i mnkr	Bokslut 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Riktade statsbidrag						
Övriga intäkter	113 297	119 064	152 820	155 723	158 838	162 014
Summa intäkter	113 297	119 064	152 820	155 723	158 838	162 014
Personalkostnader	-152 021	-147 427	-152 950	-157 998	-163 370	-168 924
Köp av verksamhet	-152 097	-111 343	-138 554	-142 226	-146 137	-150 156
Övriga kostnader	-184 604	-158 935	-175 647	-178 714	-180 133	-179 035
Avskrivning	-66 099	-86 669	-78 459	-80 047	-80 004	-76 568
Summa kostnader	-554 821	-504 374	-545 610	-558 985	-569 643	-574 683
Verksamhetens resultat	-441 524	-385 310	-392 790	-403 261	-410 806	-412 669
Intern ränta	-32 560	-45 859	-65 742	-65 633	-64 547	-63 260
Resultat före kommunbidrag	-474 084	-431 169	-458 532	-468 894	-475 353	-475 929
Kommunbidrag	429 673	452 769	458 532	468 894	475 353	475 929
ÅRETS RESULTAT	-44 411	21 600	0	0	0	0

INVESTERINGSBUDGET

T	140 803	207 765	316 150	371 450	252 980	307 500
Summa nettoinvestering						

5 Investeringsverksamhet

Samhällsbyggnadsnämndens investeringsverksamhet har som syfte att stärka Gävles attraktion och tillväxt, men även att effektivisera och säkerställa dess funktioner. Varje tillägg ska göra Gävle till en bättre stad och kommun att leva och verka i. Nämndens arbete med investeringsplanering har fortsatt en tyngdpunkt på att sköta och underhålla det befintliga samhället och dess funktion samt maximera livslängden på anläggningar för att skapa en god ekonomi. Det gör nämnden genom framtagande av underhållsplaner som sedan genomförs som investeringar som exempelvis stadens kajer som har ett stort behov kommande år. Klimatinvesteringar är också ett fokusområde kommande år för att minska risken för översvämningar och störningar i samhällsviktiga funktioner. Investeringsbudgeten, som är beslutad av Kommunfullmäktige, omfattar totalt 316 miljoner kronor år 2026. Till det tillkommer ombudgeteringar från projekt som inte hunnit avslutats under 2025.

6 Utvecklingsområde

I syfte att fortsätta effektivisera verksamheten inom Bygg och miljö samt öka kundnöjdheten kommer verksamheten att fortsätta arbetet med ta fram e-tjänster samt se över såväl processer som kommunikation. Verksamheten kommer även införa myndighetspost för den enhet som ännu inte har detta. För att öka kundnöjdheten kommer Bygg och miljö att fortsätta utveckla råd, service och information. Arbetet med att succesivt införa efterdebitering för tillsyn enligt miljöbalken kommer även påbörjas under 2025.

Nämndens tekniska verksamhet kommer fortsätta att anpassa, rationalisera och effektivisera

verksamheten 2026 genom att bland annat fokusera på att samordna och utveckla drift och beredskap, förstärka kring upplåtelse av allmän plats och arbeta med kundens upplevelse.

7 Privata utförare

Inom Samhällsbyggnadsnämnden finns externa utförare inom konsulttjänster enligt ramavtal för Tekniska konsulttjänster, utförare av drift och skötsel samt utförare av entreprenader inom investering och exploatering samt för utförande av beställningstrafik.

8 För verksamheten viktiga nyckeltal

Nyckeltal	Bokslut 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029